

زلزله سهمگین در روسیه؛ زمین‌لرزه‌ای که پیش‌لرزه داشت

ثبت‌شده‌ترین زلزله بزرگ تاریخ جهان

هدف عراقچی از سفر به «تاجیکستان» چیست

فصلی نوین در توسعه

مناسبات تهران- دوشنبه

صفحه ۲

اروپا نجات یافت؛ ایران در گیر فروپاشی انرژی شد

پزشکیان

وارث رویا فروشی

صفحه ۶

هدف و حدود اختیارات این «گروه کوچک وبافوذ» چیست؟

رمزگشایی از کمیته

پشت‌پرده مذاکرات

صفحه ۷

فرهنگی از یادرفته که با ید احیا شود

قنات، آخرین سنگر

در برابر خشکسالی

صفحه ۵

سعید پای بند

سرمقاله

آمریکا و آزمون دیپلماسی در خاورمیانه

جنگ ۱۲ روزه اخیر میان ایران و اسرائیل، با همه ابعاد امنیتی و روانی آن، حامل یک پیام کلیدی برای جهان و به‌ویژه سیاست‌گذاران آمریکایی بود، عصر توسل به زور برای حل مسائل پیچیده منطقه‌ای به پایان رسیده است.

در حالی که صدای انفجارها در آسمان منطقه خاموش شده، صدای عقلانیت و ضرورت گفت‌وگو بار دیگر به گوش می‌رسد. واشنگتن امروز با سه مسیر روبه‌روست:

۱) گزینه پرهزینه نظامی،

۲) تکرار چرخه فرساینده تحریم و تهدید،

و ۳) بازگشت به دیپلماسی و توافق پایدار و محترمانه. تجربه نشان داد که حتی هماهنگی‌های اطلاعاتی و عملیاتی آمریکا و اسرائیل، با همه پیچیدگی فنی‌اش، قادر به متوقف ساختن راهبرد ایران نیست. حمله نظامی نه تنها برنامه هسته‌ای ایران را نابود نکرد، بلکه زمینه‌ساز موجی از همدلی داخلی و منطقه‌ای با تهران شد.

واقعیت این است که تجربه عراق و سوریه در ایران قابل تکرار نیست. ایران کشوری با ساختار امنیتی منسجم، حمایت مردمی در برابر تهدید خارجی، و ابزارهای متنوع بازدارنده است. راه‌حل نظامی، همان‌گونه که بسیاری از نخبگان آمریکایی نیز اذعان کرده‌اند، نه‌تنها موفقیتی به همراه ندارد، بلکه می‌تواند آتش یک بحران غیرقابل کنترل را شعله‌ور سازد.

تحریم‌هایی که قرار بود رفتار ایران را تغییر دهند، در عمل باعث تغییر نگاه ایران به شرق و گسترش مقاومت اقتصادی شده‌اند. جمهوری اسلامی، علی‌رغم دشواری‌ها، توانسته با فعال‌سازی ظرفیت‌های داخلی، خنثی‌سازی نسبی فشارها و بهره‌گیری از ائتلاف‌های غیربرجامی، مسیر بومی‌سازی و بقا را ادامه دهد.

ادامه درصفحه ۲

به خاطر رضایت مردم خاموشی خانگی کنترل می‌شود اما صنعت به حال خود رها شده

ناترازی های ایران چندوجهی است

و خطوط انتقالی دارند. بنابراین باید فکری به حال این وضعیت کرد. همچنین کاهش تولید برق در نیروگاه های برق آبی حاصلیست از خشکسالی های اخیر و کمبود آب پشت سد‌ها. همچنین مشکل عدم سرمایه گذاری در توسعه نیروگاه های جدید را داریم. برای رفع ناترازی برق تا سال ۱۴۱۴ به ۲۰ تا ۵۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز داریم. بخش خصوصی احساس امنیتی ندارد که سرمایه گذاری کند. سیاست های اشتباه در قیمت گذاری نیز باید تغییر کند. درواقع این بخش با یک ناترازی مالی عجیب نیز رو به رو است.

برای برون رفت از شرایط فعلی به اصلاح همه این موارد نیاز داریم. همچنین باید نیروهای جذب شوند که دلسوز و نگران منافع ملی کشور محسوب می شوند.»

شبهه به یک آرام بخش کوتاه مدت است که فقط برای ساعاتی دردها را تسکین می دهد اما باز روز از نو و روزی از نو. نمی شود که هر روز به بهانه آلودگی، مصرف گاز، مصرف برق و هر بهانه دیگری کشور را تعطیل کنیم.این تعطیلات ضرر اقتصادی سنگینی به کشور وارد می کند چرا که عملا راه تولید و خدمات را مسدود می کند.»

وی در خصوص راهکارهای برون رفت از شرایط موجود گفت: «فقط نمی شود روی انرژی های تجدید پذیر مانور داد. این نکته هم مهم است که فرسودگی زیرساخت های بخش انرژی در کشور باید از بین رفته و درمان شود. نیروگاه هایی فرسوده در کشور با راندمان زیر ۳۳ درصد داریم که اتلاف بالایی در شریان های توزیع

زیرساخت های دست یابی به چنین عددی عملی نشد. یک دلیل وجود چنین مشکلاتی ناشی از تسلط و انحصاری است که دولت روی حوزه برق دارد. درواقع تسلیتی که دولت روی قیمت گذاری دارد، اجازه نمی دهد سرمایه گذار در بخش انرژی، خواه برق آبی، خواه نیروگاه های حرارتی و تجدید پذیر، سرمایه گذاری کند. به خصوص وقتی بخش خصوصی وارد این حوزه نمی شود یعنی امنیتی برای سرمایه گذاری خود در این بخش نمی‌بیند. بنابراین در چنین شرایطی،انرژی کشور در یک دایره باطل قرار می گیرد. با توجه به این که هر روز تقاضا برای انرژی بیشتر می شود، طبیعتا دچار مشکلات بیشتری می شود.»

وی افزود: «واقعیت این است که نمی توان مسئله ناترازی را از یک جنبه نگاه کرد، بلکه مجموعه ای از موضوعات و عوامل مختلف دست به دست هم می دهد. طبیعیست که این وضعیت در دهه های آینده نیز به مشکلات داخل کشور خواهد افزود. در حوزه تولید ناخالص داخلی، ضرر و زیان هنگفتی ایجاد می شود و طبیعیست که در این شرایط به کشورهای اطراف وابسته خواهیم شد و نیازمند افزایش واردات خواهیم بود. همه این ها در حالیست که متاسفانه مقامات کشور ما تمام تمرکز و تاکید خود را روی منابع هیدروکربنی و سوخت های فسیلی گذاشته اند. بنابراین نگاه توسعه ای به معنای واقعی به خصوص در حوزه انرژی های پاک در کشور ما وجود نداشته است. در حوزه انرژی خبری از نگاه توسعه محور نیست.»

فقدان حضور بخش خصوصی در حوزه انرژی

این کارشناس حوزه انرژی با اشاره به اهمیت انرژی های تجدیدپذیر گفت: «لزام بود ما بخشی از تمرکز را روی توسعه انرژی های تجدیدپذیر می گذاشتیم. در دولت سیزدهم اعلام شد که ۱۰ هزارمگاوات برق خورشیدی به دست خواهیم آورد اما هیچوقت

فقط نمی شود روی انرژی های تجدید پذیر مانور داد. این نکته هم مهم است که فرسودگی زیرساخت های بخش انرژی در کشور باید از بین رفته و درمان شود. نیروگاه هایی فرسوده در کشور با راندمان زیر ۳۳ درصد داریم که اتلاف بالایی در شریان های توزیع و خطوط انتقالی دارند. بنابراین باید فکری به حال این وضعیت کرد. همچنین کاهش تولید برق در نیروگاه های برق آبی حاصلیست از خشکسالی های اخیر و کمبود آب پشت سد‌ها. همچنین مشکل عدم سرمایه گذاری در توسعه نیروگاههای جدید را داریم. برای رفع ناترازی برق تا سال ۱۴۱۴ به ۳۰ تا ۵۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز داریم.

تایستان ۱۴۰۴ با چالشی جدی در تأمین برق در ایران آغاز شده و وزارت نیرو از کسری برق بیش از ۲۴ هزار مگاوات خبر داده است. به گزارش فراو، افزایش بی‌سابقه مصرف برق به‌دلیل گرمای شدید و رشد بی‌رویه استفاده از کولرهای گازی، در کنار کاهش تولید نیروگاه‌ها به‌دلیل کم‌آبی و مشکلات زیرساختی، ترکیبی جدید از مشکلات ساخته است. کارشناسان هشدار می‌دهند اگر دولت در تأمین منابع انرژی و مدیریت مصرف چاره‌اندیشی فوری نکند، تابستان امسال بحران برق می‌تواند به یکی از بزرگ‌ترین معضلات اقتصادی و اجتماعی کشور تبدیل شود.

فرارو در راستای بررسی این موضوع با «فرزین سوادکوهی»، کارشناس انرژی گفت‌وگو کرده است:

در حوزه انرژی خبری از نگاه توسعه محور نیست

فرزین سوادکوهی فرزین سوادکوهی به فراو گفت: «متاسفانه بسیاری از مدیران ارشد حوزه انرژی، مشکلات این عرصه را کتمان می کنند. ناترازی ها در ایران، به ویژه ناترازی های حوزه برق و آب، پدیده ای چندوجهی و نتیجه ای از ترکیب سوء مدیریت ها، فرسودگی زیرساخت ها، تحریم ها و کمبود سرمایه گذاری است.

سایه سنگین نفت بر رویای مدرن ولیعهد

بن‌سلمان و کاپوس شکست

می‌دهد، چراکه معتقد است این بخشی از تلاش‌های برای کاهش وابستگی به طلای سیاه است. با وجود اینکه وزیر دارایی عربستان می‌گوید که مقامات دیگر حتی به قیمت‌های نفت نگاه نمی‌کنند، طلای سیاه همچنان حدود ۶۰ درصد از درآمد دولت سعودی را شامل می‌شود و حتی بیش از ۶۵ درصد از صادرات این کشور مربوط به نفت است.

پس از آنکه مقامات مالی سعودی نتوانستند در سال گذشته میلادی به اهداف خود دست یابند، قصد دارند هزینه‌های خود را در سال ۲۰۲۵ کاهش دهند. بخشی از این مساله به مخارج مربوط به ابرپروژه‌ها مربوط می‌شود که شامل شهر جدید ثوم و یک آسمان‌خراش مکعب‌شکل در ریاض است که فضای کافی برای جا دادن ۲۰ ساختمان امپایر استیت را دارد. همچنین افزایش سرمایه‌گذاری در صنایع جدید نیز از دلایل دیگر عدم دستیابی مقامات سعودی به اهداف خود است.

اقتصاد غیرنفتی عربستان در سه‌ماهه نخست ۲۰۲۵ با رشد بیش از ۴٫۵ درصدی همراه شد که مطابق با اهداف دولت سعودی بوده است. این بخش اکنون بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی عربستان (۱٫۱ تریلیون دلار) را تشکیل می‌دهد.

رشد چشمگیر اقتصاد غیرنفتی عربستان

درآمدهای بخش غیرنفتی عربستان به‌شکل قابل توجهی رشد داشته، به‌طوری که از ۵۰ میلیارد دلار در ۲۰۱۶ به بیش از ۱۳۴ میلیارد دلار در ۲۰۲۴ رسیده است.

با این حال، افزایش هزینه‌های دولت موجب جذب بخش زیادی از این رشد شده

است؛ امری که شرایط را برای کسری بودجه عربستان در همه فصل‌ها طی دو سال

اخیر فراهم کرده است.

نقش پررنگ نفت در درآمد دولت عربستان

دولت عربستان در زمان‌های افزایش قیمت نفت، هزینه‌های خود را افزایش